

Beste lezer,

Met veel plezier delen we ons jaarverslag 2025 met u.

Na een bewogen periode stond 2025 in het teken van een nieuwe start. Dankzij de steun van velen en ons kleine, bevlogen team hebben we mooie resultaten behaald en inspirerende programma's gerealiseerd. We zijn trots op wat we samen hebben bereikt!

Mooi om u te kunnen melden dat ook 2026 veelbelovend is. De tentoonstelling [Nieuw Oud – De kunst van het ouder worden](#), gemaakt met gastcurator hoogleraar Kunst en Zorg Prof. Dr. Tineke Abma, trekt sinds de opening in februari veel bezoekers en is nog te zien tot begin januari 2027. Daarnaast openden we [Samen sporten, Samen speciaal](#) tijdens de Special Olympics in Haarlem en is onze Outsider Art Collectie momenteel te zien op de Erasmus Universiteit.

Op donderdag 2 oktober opent Museum van de Geest een pop-up locatie op de Grote Markt in Haarlem met de expositie *Outsider Art - 150 outsiderkunst in Nederland*.

Vanuit ons Kenniscentrum Kunst en Zorg bouwen we verder aan nieuwe samenwerkingen en inspirerende bijeenkomsten. In oktober organiseren we bovendien een benefietdiner en de tweede editie van de Walk & Talk tijdens World Mental Health Day.

We nodigen u van harte uit om (opnieuw) een bezoek te brengen aan Museum van de Geest en onze tentoonstellingen zelf te beleven of om mogelijke samenwerkingen te bespreken!

Bent u nog geen donateur, maar wilt u graag deel uitmaken van de bijzondere plannen van Museum van de Geest? Hier vindt u alle mogelijkheden: [Museum van de Geest](#).

Hartelijk dank voor uw betrokkenheid en steun. Samen bouwen we verder aan een inclusieve toekomst waarin ruimte is voor ieders verhaal.

Met vriendelijke groet,
Mede namens collega's, vrijwilligers en bestuursleden,
Marije Kool

Jaarverslag 2025

Stichting
Museum van
de Geest
Het Dolhuys

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Missie en visie	6
3	Personeel en vrijwilligers	7
4	Samenwerkingspartners	12
5	Communicatie	13
6	Tentoonstellingen	14
7	Collectie	24
8	Onderwijs	25
9	Projecten	32
10	Bestuur en directie	36
11	Financiën	39
12	Partners, zakelijke donateurs, fondsen en sponsors	42

Voorwoord

2025 was het jaar waarin Museum van de Geest een doorstart heeft kunnen maken. Met een klein team, een geweldige groep vrijwilligers, cliënten van de Hartekamp Groep en nieuwe bestuursleden is ontzettend veel gerealiseerd. Speciale dank aan de gemeente Haarlem en alle financiers en betrokkenen die zich in de moeilijke tijd voor het behoud van Museum van de Geest hebben ingezet, waaronder interim-bestuurders Geerte Udo en Stephan Valk en de oud-Raad van Toezicht-leden die in 2025 afscheid genomen hebben.

Gedurende het jaar zijn bijzondere tentoonstellingen georganiseerd, waaronder *Animal Therapy* en *Who Cares?*, is het museum ook op dinsdag bezoekers gaan ontvangen, was er een drukbezochte Museumnacht in Amsterdam en Museumnacht Kids in Haarlem, een Kennisfestival Mentale Gezondheid Jeugd (in samenwerking met alle partners van de Alliantie Mentale Gezondheid Jeugd), sponsorloop Walk & Talk, uitverkochte Nacht van de Psychiater en diverse mooie ontvangsten zoals de gemeenteraad Haarlem tijdens de opening van het politieke jaar. In het kader van al deze activiteiten zet ik graag alle vrijwilligers van het museum en de medewerkers van het Museumcafé extra in het zonnetje. Zonder hun steun en inzet kunnen we de deuren niet openen. Ook de afdeling facilitair benoem ik graag; in de zomerperiode is er hard gewerkt om enkele ruimtes van ons pand voor nieuwe huurders klaar te maken. Dat heeft veel flexibiliteit gevraagd, maar daardoor hebben we vanaf september met ZorgBalans en vanaf november met Stichting Anne-Bo twee prachtige huurders én betekenisvolle nieuwe samenwerkingspartners aan ons verbonden.

Voor mij persoonlijk was 2025 een bijzonder jaar met twee gezichten. Door een onfortuinlijk auto-ongeluk heb ik in het voorjaar een zware hersenschudding opgelopen met als gevolg dat ik pas in de zomerperiode kon beginnen bij Museum van de Geest. Deze ervaring heeft mij nog meer doen realiseren hoe kwetsbaar ons hoofd is en hoe snel je buiten spel kan komen staan als het (even) niet functioneert. Inmiddels werk ik ruim 25 jaar in de culturele sector, maar zelden ben ik zo onder de indruk geweest als tijdens mijn eerste maanden bij Museum van de Geest. Dat heeft alles te maken met de maatschappelijke urgentie van het thema mentale gezondheid. In een samenleving waarin 44% van de mensen en 52% van de jongeren mentale klachten ervaren. Onze missie raakt aan een fundamenteel maatschappelijk probleem dat dwars door de samenleving gaat. Wat deze organisatie zo bijzonder maakt is dat wij werkelijk doen wat we uitdragen. Onze visie op mentale gezondheid leven en beleven wij – in de inhoud van ons werk, in de organisatie en in het omgaan met mensen. Psychische kwetsbaarheid is hier geen beperking, maar juist een bron van inspiratie en inzicht.

In april 2025 hebben zeven (nieuwe) bestuursleden zich aan het museum

verbonden. Deskundigen die zich op geweldige wijze zeer gemotiveerd en belangeloos voor het museum inzetten. Tijdens de maandelijkse vergaderingen zijn we in gesprek gegaan over de inhoudelijke koers en strategie van het museum, Kenniscentrum Kunst en Zorg en hebben we initiatieven opgestart zoals een benefietdiner in 2026 en het voeren van gesprekken met Haarlemse gemeenteraadsleden en ondernemers. Een belangrijk deel stond in het teken van de financiën. Ontzettend mooi dat we in het najaar enkele toezeggingen hebben gekregen van onder meer de ELJA Foundation, Augeo Foundation en het Doopsgezindpredik Fonds.

Inhoudelijk zijn we intern de vaste presentatie gaan evalueren. Met als uitgangspunt de presentatie nog beter en toegankelijker maken. Dankzij de input van velen gaan we de historie van 700 jaar (geestelijke) gezondheid van het voormalig Leproos-, Pest- en Dolhuys, waarin wij gevestigd zijn, beter zichtbaar maken. In 2025 heeft dit al geresulteerd in een tijdbalk in de foyer, bordjes in de zalen, speciale rondleidingen en een klein boekje over de historie.

Ik kijk ernaar uit om me samen met het museumteam en alle betrokkenen ook het komend jaar weer te gaan inzetten voor het meest relevante museum van Nederland!

Marije Kool, directeur

ORE'S MAN
DEAVORS

Missie en visie

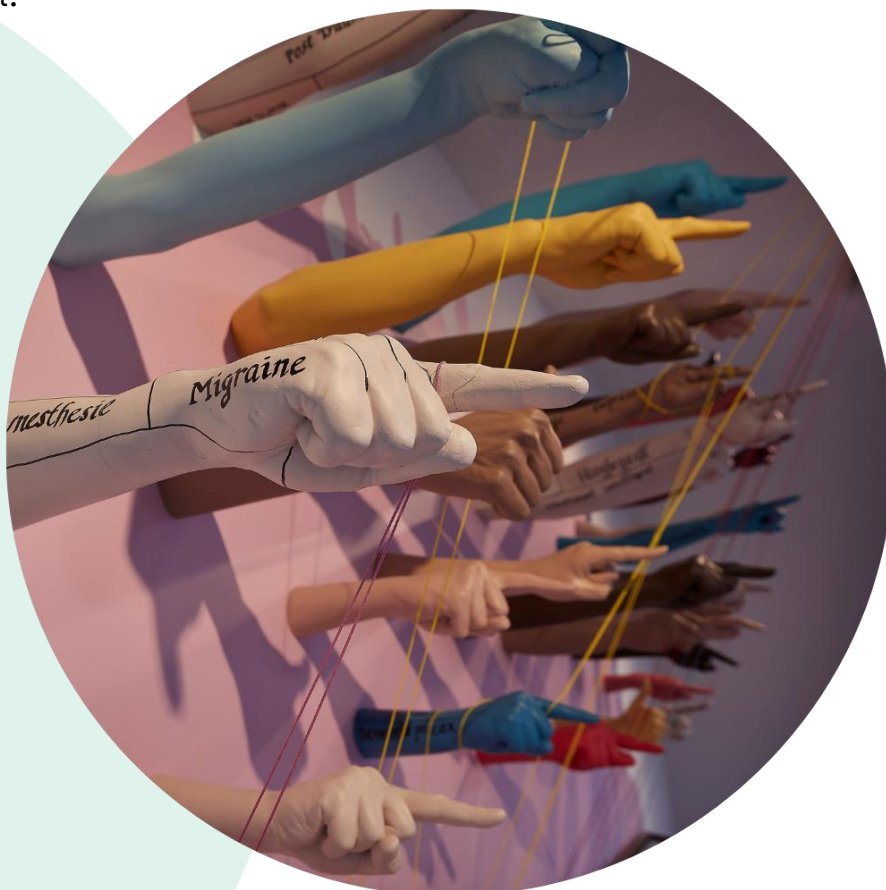
Wij zijn Museum van de Geest. Wij zijn gefascineerd door het kunstwerk tussen je oren. Want niets is zo divers, uniek, krachtig en tegelijkertijd zo kwetsbaar als de menselijke geest. We maken mentale gezondheid bespreekbaar, ook voor mensen die zich normaal wanen. Onze kunst- en cultuurprogramma's zijn een podium voor de kracht en kwetsbaarheid van de geest.

Missie

Museum van de Geest wordt geëxploiteerd door Stichting Museum van de Geest - Het Dolhuys. Stichting Museum van de Geest - Het Dolhuys streeft naar het in beeld brengen van de mens in alle facetten en het ter discussie stellen van stereotype beelden om zo een bijdrage te leveren aan erkenning, waardering en begrip voor mensen. In het bijzonder van mensen in Nederland die afwijken van de geldende 'norm' in hun gedrag, denken en emoties, in zowel positieve als negatieve zin, zowel in het heden als het verleden.

Visie

In onze samenleving zijn stigma's ten aanzien van afwijkend gedrag volop aanwezig. Stichting Museum van de Geest - Het Dolhuys wil een wezenlijke bijdrage leveren aan objectieve beeldvorming middels bijzondere kunst, ontmoetingen, verwondering en open debat.

Personeel en vrijwilligers

Personeel

Met een compact maar betrokken team wist het museum ook in 2025 een breed palet aan museale taken te realiseren, van tentoonstelling tot publieksprogramma's en van evenementen tot horeca. Dit alles het lukt dankzij flexibiliteit, samenwerking en een grote mate van eigenaarschap binnen het team.

Waar extra capaciteit nodig is, wordt gewerkt met een flexibele schil van medewerkers. Dat gebeurt bewust en gedoseerd: alleen wanneer daar ook financiële ruimte voor is. Zo blijft de balans behouden tussen ambitie, kwaliteit en verantwoord omgaan met middelen.

Aantal personeelsleden 2025

	Fulltime	Parttime	Urenmedewerkers	Stagiaires
Horeca	1	0	8	0
Museum	3	9	3	1
Horeca FTE	1,15			
Museum FTE	10,3			

Vrijwilligersbeleid

Erbij horen, meedoen. Museum van de Geest gelooft in een samenleving waarin iedereen gezien en gehoord wordt en mee kan doen op basis van gelijkwaardigheid. Vanuit deze visie zijn wij al sinds 2010 bezig met de ontwikkeling van een inclusief vrijwilligersbeleid. In samenwerking met re-integratiebureaus en zorginstellingen bieden wij werkervaringsplaatsen aan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt; veelal belast met een psychische kwetsbaarheid en/of verstandelijke beperking. Zij maken onderdeel uit van ons vrijwilligersteam; op dit moment werken er ruim 70 vrijwilligers bij Museum van de Geest.

Ook in 2025 hebben we weer verdere stappen gezet in de professionalisering van het vrijwilligersteam en ons project 'het museum als re-integratiebedrijf' verder vormgegeven. De vrijwilligers op de vloer worden inmiddels aangestuurd door een coördinator-floormanagement; de desbetreffende collega is in ons museum begonnen als vrijwilliger in een re-integratietraject en inmiddels doorgroeid naar een betaalde baan.

Nieuw in 2025 is de samenwerking met ZorgBalans, een ouderenzorgorganisatie die in de regio zorg en ondersteuning biedt aan ouderen. Cliënten van Zorgbalans met een haperend brein worden o.a. ingezet in het onderhoud van de tuin. Ook afgelopen jaar gingen er weer nieuwkomers bij ons als vrijwilliger aan de slag met als doel de Nederlandse taal te leren. Ze volgen hier een taalstage en het vrijwilligerswerk draagt bij aan hun re-integratie in de Nederlandse samenleving. Hiervoor werken we nauw samen met re-integratiebureau Agros.

Museum van de Geest heeft jaarlijks zo'n 70 vrijwilligers. Grofweg verdelen we die in drie groepen:

- Vrijwilligers die met pensioen zijn - mensen die weer willen participeren, maar niet met betaald werk als doel.
- Vrijwilligers met dagbesteding - mensen met een lichte verstandelijke beperking.
- Vrijwilligers die re-integreren - mensen die zijn uitgevallen - vaak vanwege een psychische kwetsbaarheid – en weer terug willen naar een betaalde baan.

Re-integratie

“Je mag zijn wie je bent, ook als het even niet gaat.”

Het afgelopen jaar heeft het museum zich nog sterker geprofessionaliseerd in de functie van ‘Het museum als re-integratiebedrijf’.

Doel van dit project is om werknemers die zijn uitgevallen – meestal vanwege een psychische kwetsbaarheid – in het museum te laten re-integreren en weer te begeleiden naar de arbeidsmarkt. Per jaar gaat het om 10 – 20 mensen die instromen en waarbij de meerderheid doorstroomt naar een betaalde baan, binnen of buiten het museum. De nieuwe collega's maken deel uit van het team van vrijwilligers, zo'n 70 in totaal.

De manager communicatie- en vrijwilligerszaken (sinds 2025 ook gecertificeerd re-integratiecoach) is eindverantwoordelijk; de dagelijkse aansturing van de re-integratiekandidaten wordt gedaan door coördinatoren en floormanagers.

In het project ‘Het museum als re-integratiebedrijf’ ligt de focus op kracht en talent: wat kan je, waar ben jij goed in? Tegelijkertijd hebben we aandacht voor iemands ‘gebruiksaanwijzing’ en kwetsbaarheid: wat vind je lastig, wat heb je nodig, waar moeten we rekening mee houden? De nieuwe collega's gaan aan de slag als: publieksmedewerker, gastvrouw/gastheer, tuinman, suppoost, administratief- of horecamedewerker.

De sleutel van de succesvolle doorstroming heeft o.m. te maken met de veilige en vertrouwde werkomgeving in Museum van de Geest. Openheid over psychische kwetsbaarheid is onderdeel van onze cultuur; een unieke waarde binnen de culturele sector. Stukje bij beetje bouwen werknemers die zijn uitgevallen in ons museum weer op: ze krijgen weer zelfvertrouwen, werkritme en erkenning waardoor mensen na verloop van tijd hun vleugels weer uitslaan naar een betaalde baan.

Dagbesteding

“Hier werken meer mensen met een beperking, dat vind ik fijn”

Een andere parel in ons vrijwilligersbeleid is het Museumcafé. Hier maken zeven cliënten van de Hartekamp Groep aanvullend op ons personeelsbestand onderdeel uit van het horecateam: ze staan achter de bar en werken in de keuken en de bediening. Het afgelopen jaar hebben we opnieuw geïnvesteerd in de begeleiding en coaching van deze doelgroep. Dagelijks zijn er senior-vrijwilligers aanwezig die, indien nodig, een luisterend oor en een helpende hand bieden. Ook komt de jobcoach van de Hartekamp Groep regelmatig naar het Museumcafé voor extra ondersteuning.

De persoonlijke impact op de cliënten is zeer positief. Ze voelen zich gewaardeerd, erkend en dragen bij aan het succes van het museum. “Mijn werk voelt als thuis. Ik krijg veel complimenten, daar word ik heel blij van,” of “Als ik een fout maak, verwijt niemand mij iets.” En: “Hier werken meer mensen met een beperking, dat is goed voor mijn zelfvertrouwen.”

Ook de dagbestedingstrajecten met de Hartekamp Groep zijn het afgelopen jaar uitgebreid. Cliënten zijn ingezet bij facilitaire zaken voor o.a. werkzaamheden in de tuin. De begeleiding van de Hartekamp Groep wordt in het museum gehuisvest zodat er altijd coaching en ondersteuning aanwezig is. De structurele inzet van cliënten van de Hartekamp Groep in het museum toont dat het gedachtegoed van het museum ook in de bedrijfsvoering is verankerd.

Ambitie: voortrekkersrol in de culturele sector

Onze expertise op het gebied van re-integratie en dagbesteding, is uniek en baanbrekend in de culturele sector. Wij willen hiermee een voorbeeldfunctie vervullen naar andere culturele instellingen in Haarlem zodat we samen meer werkervaringsplaatsen en dagbestedingsplekken kunnen aanbieden. Ook in de culturele sector heerst helaas nog steeds het stigma dat mensen met een psychische kwetsbaarheid en/of verstandelijke beperking meer werk opleveren dan brengen.

Echter, een kwetsbaarheid is slechts een deel van iemand, iedereen heeft een talent. Museum van de Geest wil graag meer kennis delen in de culturele sector en bijdragen aan een inclusief en divers personeelsbeleid, zodat iedereen erbij hoort en mee kan doen.

Samenwerkingspartners

Onderdeel van het overlevingsplan (2024) was het verhuren van een aantal ruimtes van het museum. In dat kader is het museum samenwerking aangegaan met ZorgBalans en Stichting Anne-Bo. Beide partijen huren een gedeelte van het museum. Onderdeel van deze samenwerking is dat Zorbalans een opvang voor mensen uit de buurt met een haperend brein is gestart. Stichting Anne-Bo heeft al haar ondersteunende activiteiten in het museum ondergebracht. Hiermee heeft het museum twee mooie samenwerkingspartners gevonden wiens activiteiten passen binnen de visie en boodschap van het museum.

Communicatie

Publicaties

In 2025 zijn er 380 publicaties geweest over Museum van de Geest met een bereik van 171 miljoen en een PR-waarde van € 873.000.

De belangrijkste berichtgeving was rondom de aanstelling van de nieuwe directeur van Museum van de Geest: Marije Kool. In interviews met onder andere Haarlems Dagblad en HRL Magazine deelde zij openhartig haar persoonlijke ervaring met kwetsbaarheid en benadrukte ze de maatschappelijke relevantie van het museum. Kool zette in op het versterken van de publieke rol van het museum door thema's als mentale gezondheid op een toegankelijke en, waar mogelijk, luchtige manier onder de aandacht te brengen.

8 Regio

INTERVIEW Kool wil met Museum van de Geest breed publiek bereiken

'Expositie over Cobain en Avicii zal aanspreken'

Marije Kool, de nieuwe directeur van Museum van de Geest, vertelt over de liefde voor de tijd dat ze met haar moeder naar het stadion ging om Ajax te zien spelen. Daarnaast kwam ze als kind ook in contact met de muziekwereld van haar vader, die haar leerde te dansen. Ze vertelt over de rol van muziek in haar leven en hoe ze dit wil inzetten voor het museum.

Staatje ■ In de voorbije jaren heeft Marije Kool een indrukwekkende carrière achtergelaten. Ze was onder andere directeur van het Museum van de Geest, maar ook van het Museum van de Geest in Amsterdam. Hoe kijkt zij terug op deze jaren? Kool: Het was een geweldige tijd. Ik heb veel geleerd en heb veel mensen ontmoet. Het was een tijd van groei en ontwikkeling. Ik heb veel mensen ontmoet die me hebben geholpen om mijn werk te doen. Het was een tijd van veel plezier en veel leren.

Staatje ■ Wat zijn de belangrijkste thema's die u wilt behandelen in uw nieuwe functie? Kool: Ik wil vooral aandacht besteden aan de maatschappelijke relevantie van het museum. Ik wil mensen helpen om met hun mentale gezondheid om te komen. Ik wil mensen helpen om te zien dat ze niet alleen zijn. Ik wil mensen helpen om te zien dat er hulp is. Ik wil mensen helpen om te zien dat er hoop is.

Staatje ■ U heeft ook gezegd dat u wilt werken aan de diversiteit van het museum. Hoe kijkt u daarop? Kool: Ik wil ervoor zorgen dat het museum voor iedereen toegankelijk is. Ik wil mensen helpen om te zien dat er plek is voor iedereen. Ik wil mensen helpen om te zien dat er ruimte is voor iedereen. Ik wil mensen helpen om te zien dat er ruimte is voor iedereen.

9 Regio

Ze konden hun problemen kwijt in hun muziek, maar konden in de samenleving niet overleefden

Staatje ■ U heeft ook gezegd dat u wilt werken aan de diversiteit van het museum. Hoe kijkt u daarop? Kool: Ik wil ervoor zorgen dat het museum voor iedereen toegankelijk is. Ik wil mensen helpen om te zien dat er plek is voor iedereen. Ik wil mensen helpen om te zien dat er ruimte is voor iedereen. Ik wil mensen helpen om te zien dat er ruimte is voor iedereen.

Website, social media en nieuwsbrief

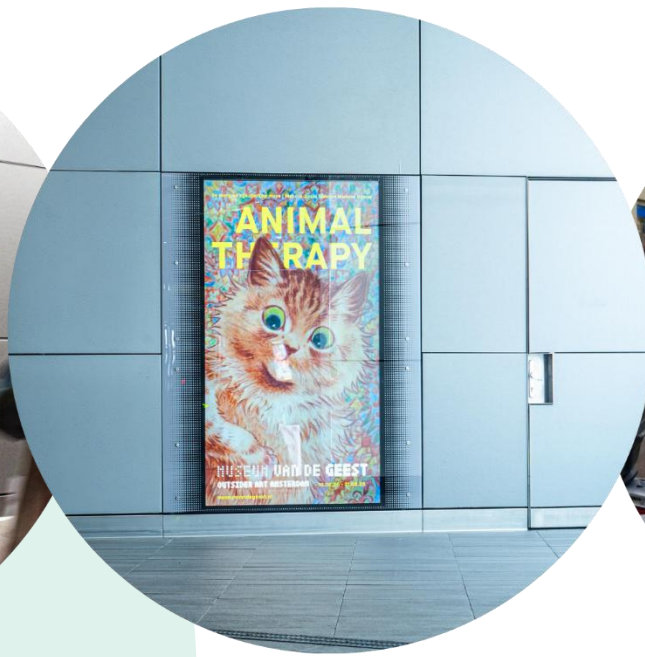
Onze website heeft in 2025 131.000 actieve bezoekers gehad, met daarbij 1,3 miljoen gebeurtenissen. Van de social mediakanalen groeit Instagram gestaag met 1553 naar een totaal van 9697 volgers. Facebook bleef stabiel met een stijging van 300 volgers in 2025. LinkedIn (8.6K). Het LinkedInaccount is gegroeid met 880 nieuwe volgers naar een totaal van 6151. Het aantal nieuwsbrief abonnees voor onze reguliere nieuwsbrief is in 2025 geëindigd op 5,183 abonnees.

Campagnes

In 2025 voerde Museum van de Geest gerichte campagnes rond o.a. de grote presentatie *Animal Therapy – De mens en zijn dierlijke muze* en het bijbehorende publieksevenement *Vier je dier!.* In het voorjaar en de zomer hingen opvallende posters en metro-reclames door Amsterdam die de troost en verbondenheid tussen mens en dier centraal stelden, met het iconische beeld van Louis Wain.

In oktober liep in de Amsterdam een campagne voor de creatieve ode *Vier je dier!.*, waarbij affiches en stadscommunicatie Amsterdammers opriepen hun geliefde dieren te vieren en mee te doen aan open atelieractiviteiten en speelse betrokkenheid bij de tentoonstelling. Deze zichtbare marketing in metrohaltes, posters en stadsborden maakte de thema's van de museale presentaties herkenbaar en uitnodigend voor een breed publiek in de openbare ruimte.

In Haarlem werd rondom de tentoonstelling *Who Cares?* tevens een campagne gevoerd, waarbij stadsborden, flyers en digitale schermen de aandacht vestigden op verhalen over zorg, herinnering en persoonlijke ervaringen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast werd er een online social mediacampagne ingezet.

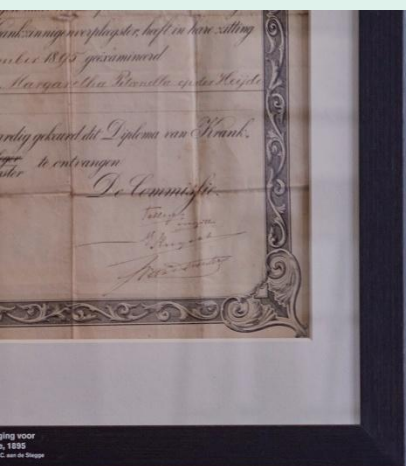

Tentoonstellingen

Vaste tentoonstelling, Haarlem

In ons historische pand aan de Schotersingel in Haarlem tonen we onze vaste collectie waarin met behulp van zowel historische als eigentijdse objecten en een uitgebreide audiotour het fenomeen 'geest' onder de loep wordt genomen. De bezoeker wordt uitgedaagd op zoek te gaan naar zijn/haar/diens eigen invulling van dit begrip door in verschillende ruimtes verschillende vragen en theorieën op te werpen die kunnen helpen bij deze zoektocht: Wat is dat, je geest? Wie ben je? Wie koester je? Wat zie je als je naar een ander kijkt? Kun je jezelf zijn? Wie zorgt er voor mijn geest? Wetenschappers, filosofen, denkers en kunstenaars zijn sinds mensenheugenis zoekende naar het antwoord op deze vragen en kunnen helpen bij de eigen zoektocht. Daarnaast tonen we een historisch overzicht van ons psychiatrisch erfgoed; hoe werd er vroeger over deze geest gedacht? Op welke manieren hebben we de geest proberen te behandelen en in hoeverre zijn onze gedachten over de geest en de zorg voor deze geest door de eeuwen heen veranderd? Aan het einde van het bezoek vragen we de bezoeker onze *Universele Verklaring van de Open Geest* te tekenen, onze oproep tot een inclusieve samenleving.

In 2025 heeft Museum van de Geest drie belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de vaste opstelling. Het museum is voortaan ook op dinsdag geopend, wat de toegankelijkheid voor bezoekers vergroot. Daarnaast zijn de entreprijzen verlaagd (van €20 naar €17.50) om het museum toegankelijker te maken voor een breed en divers publiek en het prijsbeleid beter af te stemmen op dat van collega musea in Haarlem. Ten slotte is erop ingezet om de historische achtergrond van het Leproos-, Pest- en Dolhuys, het gebouw waarin Museum van de Geest is gevestigd, meer naar voren te brengen.

Tijdelijke tentoonstellingen, Haarlem

TIJDREIZEN - Unieke historische beelden van het Dolhuys (3 juli 2024 t/m 23 februari 2025)

Het Haarlemse Dolhuys, het gebouw waarin Museum van de Geest is gevestigd, kent meer dan 700 jaar zorggeschiedenis. Het monumentale pand is door de eeuwen heen vastgelegd in prachtige beelden. Curator Tom Theeuwen selecteerde uit de archieven een reeks unieke, nooit eerder vertoonde afbeeldingen van het historische gebouw voor deze tentoonstelling.

In de monumentale Zorgzaal waren deze unieke historische beelden te zien. Verhalen van oud bewoners en medewerkers van het Dolhuys zijn te lezen en objecten uit de erfgoed collectie van Museum van de Geest namen bezoekers terug mee in de tijd. Als randprogramma vond bij deze tentoonstelling elke zondagmiddag een gratis instaprondleiding plaats en was er speciaal voor de jeugd een historische speurtocht in en om het museum.

WHO CARES? - Vergeten slachtoffers en verborgen helden (27 maart 2025 t/m 18 januari 2026)

Museum van de Geest presenteerde in 2025 *Who Cares? Vergeten slachtoffers en verborgen helden*. In deze tentoonstelling stond de geschiedenis van de zorg in de Tweede Wereldoorlog centraal. Met uniek historisch beeldmateriaal en kunst vertelden we het verhaal van vergeten slachtoffers en verborgen helden binnen de psychiatrie en verstandelijke gehandicaptenzorg tijdens de oorlog. De verhalen gingen over wanhoop, veerkracht, angst en volharding. Naast de vergeten slachtoffers en verborgen helden stond de zorg in ons land tijdens die donkere jaren centraal. Hoe sterk was deze zorg? Bezweek die onder de druk of wist het gruwelijkheden te voorkomen? Wat betekende de oorlog voor patiënten en hulpverleners?

Ter gelegenheid van 80 jaar vrijheid in 2025, had het museum de tentoonstelling verrijkt met de Route naar Vrijheid. Hierin ervaarde de bezoeker dat vrijheid begint met een open geest. In elke zaal nodigde een kunstwerk bezoekers uit om na te denken over wat vrijheid betekent. Is vrijheid voor iedereen hetzelfde? Kun je vrijheid nemen of is het iets dat je alleen kunt geven? Hoe erg is het als we er verschillend over denken? Vrijheid laat zich lastig in een hokje plaatsen. Daarom nodigde we bezoekers aan het einde van de route uit om de *Universele Verklaring van de Open Geest* te ondertekenen. Want vrijheid begint met een open geest.

In samenwerking met het Noord-Hollands Archief was een bijzondere bruikleen tot stand gekomen. We lieten documenten en foto's zien van de 'Stichting Volksherstel Haarlem', een organisatie die voortkwam uit het maatschappelijk steunwerk in de hongerwinter. Direct na de bevrijding staat deze stichting in de startblokken om de oorlogsslachtoffers en bevolking te voorzien van informatie en levensmiddelen. Maar ook helpt het bijvoorbeeld met de medische keuring van de mensen die na de bevrijding terugkeren naar Haarlem.

Deze tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt dankzij de financiële bijdragen van: Verstandelijk Gehandicaptenzorg Nederland en het V-Fonds

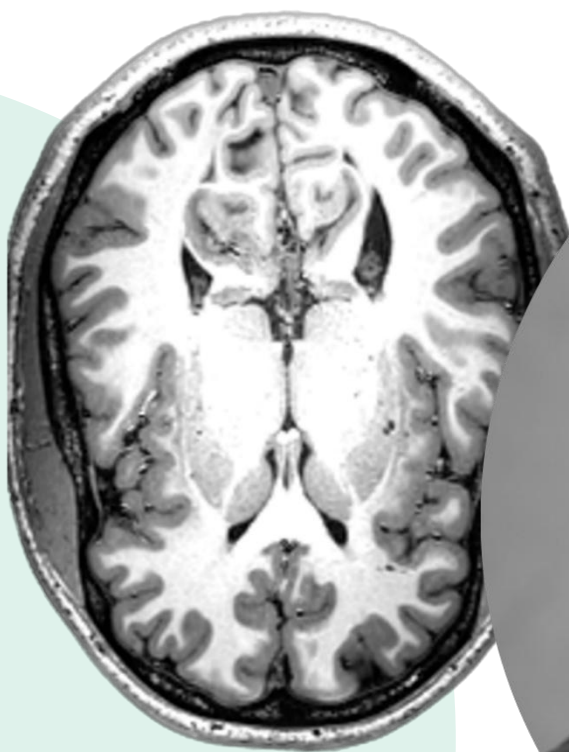

KWETSBAARHEID EN KRACHT (9 september 2023 t/m 1 oktober 2025)

Met de tentoonstelling *Kwetsbaarheid en kracht* vroegen we aandacht voor het feit dat iedereen kwetsbaar én krachtig is en dat wij vooral allen mens zijn. In de parkzaal van Museum van de Geest hingen 15 van de 22 zwart-wit portretten van mensen met psychische klachten, professionals in de ggz, familieleden en andere mensen die nauw betrokken zijn bij de ggz. De foto's zijn gemaakt door Bart Koetsier. De werken *Stampot!* en *Wat betekent ziekte* werden genomineerd door de Dutch National Portrait Gallery voor de Rabo Photographic Portrait Prize 2020.

Naast de portretten werden MRI-scans getoond, om het contrast te laten zien tussen het zoeken naar afwijkende hersenstructuren en het individuele verhaal dat een portretfoto vertelt. Daarnaast zijn er interviews te lezen met de geportretteerden. Hiermee laten we kwetsbaarheid én kracht zien, zonder een naam of functie te noemen. De interviews zijn afgenomen door Arnon Grünberg.

Het project Kwetsbaarheid en kracht kwam tot stand door een samenwerking van Kitty van Elst (Lister en Ypsilon), Carola van Alphen (Anoiksis), Martijn Kole (Zelfstandig adviseur en medeoprichter Enik Recovey College), Floortje Scheepers (Medisch afdelingshoofd Psychiatrie, UMC Utrecht) en Museum van de Geest. De tentoonstelling is nu te zien in het Museum van de Geest / Haarlem dankzij een bijdrage van de Hersenstichting.

ERVARINGSKENNIS IN BEELD (19 november 2025 t/m 18 januari 2026)

De expositie *Ervaringskennis in Beeld* maakte zichtbaar hoe mensen vanuit psychische ontwrichting werken aan herstel en veerkracht. De rondreizende tentoonstelling belichtte de waarde van ervaringsdeskundigheid in de GGZ.

Aan de hand van tekeningen, verhalen en kunstwerken werd de ontwikkeling van ervaringsdeskundigheid in Nederland verbeeld. Centraal stond het stripboek 'Ervaringskracht' van Jan Cleijne en Erin La Cour, gebaseerd op interviews met ervaringsdeskundigen. De verhalen van drie personages tonen thema's als herstel, zelfbeschikking en gedwongen zorg.

De expositie is een initiatief van Hogeschool Windesheim en Stichting Koningsheide, en kwam tot stand in samenwerking met Arkin, onderzoekers, kunstenaars en ervaringsdeskundigen. Naast het stripboek waren ook bijdragen te zien van diverse (strip)kunstenaars.

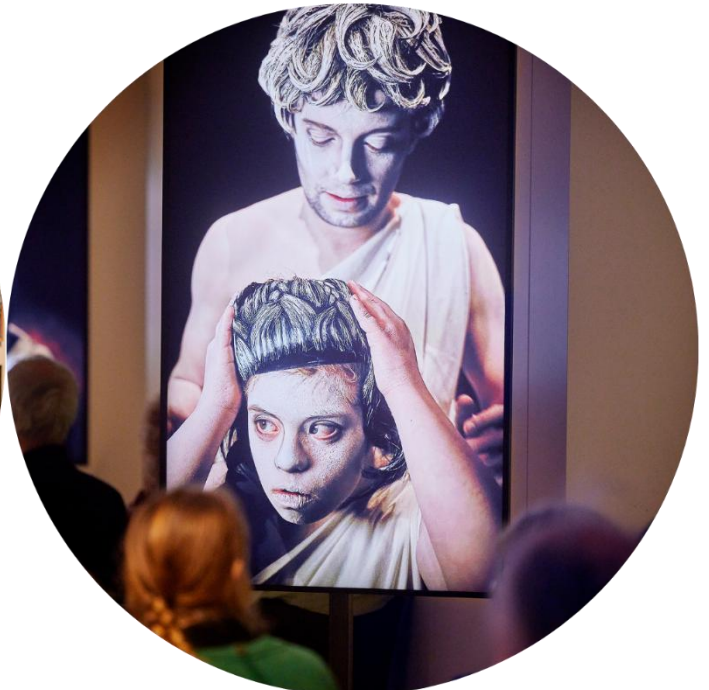

Tijdelijke tentoonstelling, Amsterdam

WHO CARES?- Vergeten slachtoffers en verborgen helden (30 november 2023 – januari 2025)

In Museum van de Geest | Amsterdam was in het begin van 2025 de tentoonstelling *Who Cares?* over de geestelijke gezondheidszorg gedurende de Tweede Wereldoorlog te zien. In deze tentoonstelling werd het belang van goede zorg benadrukt, met name wanneer het zorgstelsel onder druk komt te staan zoals in tijde van oorlog. Aan de hand van nooit eerder vertoonde film- en fotobeelden, persoonlijke verhalen en historische objecten werd dit onderbelichte stukje geschiedenis voor het eerst toegankelijk gemaakt voor een groot publiek. Met behulp van unieke historische 'outsider-werken' - onder andere uit de Prinzhorn collectie te Heidelberg, private collecties en eigen collectie - gaven we antwoord op de vraag: Wat gebeurde er binnen de Nederlandse geestelijke gezondheidszorg gedurende de Duitse bezettingsjaren en hoe vertaalde het Duitse beeld van de 'psychiatrisch patiënt' zich naar de Nederlandse situatie?.

Daarnaast was het werk *Untiteld* te zien. Voor deze installatie onderzocht Eva Knibbe hoe er door de tijd heen wordt gekeken naar mensen met een verstandelijke beperking. Van halfgod tot duivelskind, clown, knuffelbeer of creatief genie. Woorden bepalen hoe we kijken én wat we zien.

Deze tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt dankzij de financiële bijdragen van: Verstandelijk Gehandicaptenzorg Nederland, V-Fonds, Cultuurfonds, Mondriaan Fonds, Provincie Noord-Holland, Stichting Koningsheide, Fundatie Santheuvel Sobbe, Multi TankCard & Ri Design.

ANIMAL THERAPY – De mens en zijn dierlijke muze (13 februari 2025 t/m 1 maart 2026)

De tentoonstelling *Animal Therapy – De mens en zijn dierlijke muze* bracht een bijzondere en exclusieve selectie kunstwerken samen waarin de relatie tussen mens en dier centraal stond. Een belangrijk hoogtepunt was de eerste presentatie in Nederland van het werk van de Britse illustrator Louis Wain, wiens iconische kattenschilderijen hem wereldwijde bekendheid opleverden. Daarnaast werd een selectie getoond uit de eigen Outsider Art Collectie van het museum, waarmee de tentoonstelling verschillende perspectieven op dit thema samenbracht.

Animal Therapy maakte zichtbaar hoe dieren een betekenisvolle rol spelen in het welzijn van mensen en hoe deze bijzondere band kunstenaars inspireert tot indringende en emotionele werken. Dieren bieden troost, helpen bij het doorbreken van sociale en emotionele barrières en dragen bij aan het hervinden van balans. Deze waarde wordt ook steeds vaker erkend binnen de zorg, waar dieren worden ingezet om veerkracht te versterken en het emotioneel welzijn te ondersteunen.

Het verhaal van Louis Wain vormde een aangrijpend onderdeel van de tentoonstelling. Na het verlies van zijn vrouw vond hij troost in het tekenen van zijn kat Peter, wat uitgroeide tot een bepalend element in zijn oeuvre. Zijn werk bereikte begin twintigste eeuw een groot publiek en was in vele Britse huishoudens aanwezig. De getoonde werken waren in bruikleen van het Bethlem Museum of the Mind in Londen, waar Wain zelf in 1925 werd opgenomen en de laatste jaren van zijn leven doorbracht.

De tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt dankzij financiële bijdragen van het Cultuurfonds, het Pijlfonds, Fonds 21, Stichting DOEN / VriendenLoterijFonds en VSBfonds.

Reizende tentoonstellingen

Om onze activiteiten ook buiten Museum van de Geest zichtbaar te maken, hebben we een aantal reizende tentoonstellingen ontwikkeld. Partners van het museum kunnen deze presenteren binnen hun eigen organisatie en/of regio. De tentoonstellingen kunnen bovendien worden gecombineerd met activiteiten en programma's die aansluiten bij het thema en de doelstellingen van de organisatie.

Collectie

Er werd dit jaar wederom vooral gewerkt aan de instandhouding van de noodzakelijke condities op het vlak van behoud en beheer en de verdere inrichting van de diverse depots.

In maart vond bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort het symposium *Erfgoed van de geest – een bloeiend erfgoed in gevaar!* Plaats met een bijdrage van Willem Oosterbaan, collectiebeheerder van Museum van de Geest. Doel van het symposium was het bij elkaar brengen van (zorg)organisaties en bestuurders, collectiebeheerders en vertegenwoordigers van andere belangengroepen, om gezamenlijk voldoende slagkracht en middelen te verwerven voor de instandhouding van het bijzondere zorg erfgoed in ons land. Hiertoe is op de website van de RCE ook [een pagina](#) over het platform verschenen.

In 2025 werd er een impuls gegeven aan de versterking en registratie van de Outsider Art Collectie van Museum van de Geest. Daarnaast werden er dit jaar op het gebied van het erfgoed van de geestelijke gezondheidszorg en de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking slechts enkele schenkingen gedaan.

Vorbereiding bruikleenovereenkomst Stichting Collectie De Stadshof

De nationaal en internationaal bekende Collectie De Stadshof komt terug naar Nederland. In 2025 hebben hier de voorbereidingen voor plaatsgevonden. Per 1 mei 2026 is een belangwekkend deel van deze collectie in bruikleen gekomen van Museum van de Geest. We willen ook graag onze waardering uitspreken voor Museum Dr. Guislain, waar de collectie jarenlang met veel zorg en betrokkenheid is bewaard. Dankzij hun inzet en deskundigheid is deze bijzondere verzameling goed behouden gebleven en kan zij nu weer een plek krijgen in Nederland. Daar zijn wij zeer dankbaar voor.

Samen met onze eigen collectie en de gelieerde stichtingen Willem van Genk en Anton Heyboer kunnen we een collectie tonen die van zeer grote kunstzinnige en maatschappelijke waarde is. We kijken uit naar een inspirerende samenwerking met Stichting Collectie De Stadshof.

Onderwijs

Alliantie Mentale Gezondheid Jongeren in Haarlem

Mentale gezondheid is een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling en het welzijn van jongeren. Juist in de fase van opgroeien, waarin veel verandert en uitdagingen zich opstapelen, is het essentieel dat jongeren zich gesteund voelen en tijdig de juiste hulp kunnen vinden. In Haarlem bundelen verschillende organisaties daarom hun krachten om jongeren mentaal sterker en veerkrachtiger te maken.

Museum van de Geest is sinds 2023 kwartiermaker van de Alliantie Mentale Gezondheid Jeugd Haarlem. Dit is een netwerk van organisaties uit welzijn, cultuur, onderwijs, zorg en de gemeente Haarlem. Samen werken we aan mentaal sterke jongeren. We zijn vooral actief op scholen, waar we jongeren, docenten en ouders helpen om mentale gezondheid bespreekbaar te maken en de juiste steun te vinden. Het Museum van de Geest vervult binnen de alliantie de rol van kwartiermaker, coördinator én clubhuis, samen met de gemeente Haarlem als mede-kwartiermaker en Buurts als mede-coördinator. De andere partners in 2025 waren: Gemeente Haarlem, Youz (onderdeel van de Parnassia Groep), Prezens (onderdeel van GGZ inGeest), Stichting Kikid, Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland, GGD Kennemerland, Tandem, Samenwerkingsverband VO-ZK, Brijder Verslavingszorg, Hart Haarlem en Stichting Regenboogloket

Theory of Change en digitale placemat

In 2025 heeft de Alliantie Mentale Gezondheid Jeugd Haarlem, onder begeleiding van Bureau Zeewaardig, een gezamenlijke Theory of Change ontwikkeld. Met deze Theory of Change is een gedeeld inhoudelijk kader neergezet dat richting geeft aan samenwerking en impact op de mentale gezondheid van jongeren in Haarlem. De uitkomsten van dit traject zijn samengebracht in een digitaal vormgegeven placemat, die fungeert als strategisch kompas voor de alliantie. Centraal op de placemat staat een gezamenlijk eindbeeld voor 2035: Haarlemse jongeren groeien mentaal gezond en veerkrachtig op, voelen zich gezien en gehoord en weten tijdig de juiste ondersteuning te vinden. De placemat beschrijft daarnaast:

- **de doelgroepen:** jongeren staan centraal, maar structurele impact ontstaat door ook ouders, onderwijs, welzijn, zorg en gemeentelijke partners te betrekken;
- **de beoogde impact:** jongeren ervaren openheid over mentale gezondheid, eerdere signalering van problemen, betere begeleiding op school en laagdrempelige toegang tot passende hulp;
- **kernprincipes voor systeemverandering:** samenwerking over domeinen heen, normalisering van mentale gezondheid, focus op preventie en het versterken van de sociale omgeving van jongeren;

- **de gezamenlijke logica van verandering:** hoe afstemming, kennisdeling en gezamenlijke inzet van partners leiden tot duurzame verbetering in plaats van losse interventies.

De digitale placemat ondersteunt de alliantie bij het maken van gezamenlijke keuzes, het spreken van een gedeelde taal en het richten van activiteiten op lange termijn impact. Daarmee vormt de Theory of Change een stevig inhoudelijk fundament voor de verdere ontwikkeling van de alliantie en haar inzet voor mentaal sterke jongeren in Haarlem. De digitale placemat is [hier](#) te bekijken.

Website

Dit jaar is de ontwikkeling gestart van een toegankelijke, publieksvriendelijke website over het regionale aanbod mentale gezondheid voor jongeren in Haarlem. De website is bedoeld voor geïnteresseerden, met name professionals in onderwijs, welzijn en zorg, en maakt het beschikbare aanbod van organisaties inzichtelijk en navigeerbaar.

De focus in 2025 lag op:

- ontwerp, inhoudsstructuur en technische ontwikkeling;
- inventarisatie van bestaand aanbod in samenwerking met netwerkpartners;
- een pilotversie met beperkte functionaliteit om te testen met een aantal gebruikersgroepen (onderwijs, welzijn, (jeugd)zorg/CJG).

De volledige publieksuitrol van de website staat gepland voor 2026, op basis van gebruikservaringen en evaluatie. De pilotversie is [hier](#) te bekijken.

De docentenhandleiding Jong & Mentaal

In 2025 ontwikkelden de alliantie de docentenhandleiding Jong en Mentaal. Deze handleiding, ontwikkeld in samenwerking met Youthlab Den Bosch, is bedoeld om docenten en mentoren te ondersteunen bij het signaleren en bespreekbaar maken van mentale gezondheidsproblemen bij jongeren. Vanuit het besef dat de puberteit en adolescentie een kwetsbare levensfase zijn, biedt de handleiding inzicht in de ontwikkeling van jongeren en de uitdagingen die daarbij kunnen horen.

De handleiding is praktisch opgebouwd en helpt docenten stap voor stap bij wat zij kunnen doen wanneer zij zich zorgen maken over een leerling. Een centraal onderdeel is het stroomdiagram, dat richting geeft aan het handelen: van signaleren en het voeren van een gesprek tot het wijzen op passende ondersteuning. Daarbij wordt benadrukt dat de rol van de docent niet is om diagnoses te stellen, maar om klachten, gedrag en signalen serieus te nemen.

Verschillende veelvoorkomende thema's worden toegelicht, zoals angst, agressie, automutilatie, stemmingsproblemen, suïcidaliteit, rouw, trauma en verslaving, maar ook onderwerpen die sterk verbonden zijn met het dagelijks leven van jongeren, zoals sociale media, groepsdruk en pesten, zelfbeeld, faalangst, geldzaken, problemen thuis, verzuim en moeite met vrije tijd. Daarnaast is er aandacht voor specifieke situaties, zoals jonge mantelzorgers, kinderen van ouders met psychische problemen, scheiding, eetproblemen, seksuele en genderdiversiteit en mensenhandel.

Per onderwerp biedt de handleiding handvatten om signalen te herkennen, het gesprek aan te gaan en te bepalen welke vervolgstappen passend zijn. Tot slot bevat de handleiding een bijlage met vrij toegankelijke hulp in Haarlem, zodat docenten leerlingen gericht kunnen doorverwijzen. Het doel van de handleiding is om docenten te versterken in hun rol en bij te dragen aan een schoolomgeving waarin mentale gezondheid bespreekbaar en ondersteund wordt.

Kennisfestival

Op 17 november 2025 vond in Museum van de Geest het tweede succesvolle Kennisfestival Mentale Gezondheid plaats, waarbij de lancering van de Docentenhandleiding *Jong & Mentaal* centraal stond. Wethouder Diana van Loenen nam het eerste exemplaar in ontvangst.

Het festival kende een inspirerend en afwisselend programma, waarin ruimte was voor zowel verdieping als beleving. Keynote spreker Karim Amghar, programmamaker en auteur, maakte indruk met een persoonlijk verhaal over het belang van gezien worden en hoe dit het toekomstperspectief van jongeren kan beïnvloeden. Het theateroptreden van Stichting Kikid raakte het publiek en zorgde voor een emotioneel moment in de zaal. Daarnaast bracht de energieke Splinter Chabot licht en reflectie door te delen hoe één docent een positieve en blijvende invloed had op zijn schooltijd.

Stichting Kikid, Museum van de Geest - Het Dolhuys – Jaarverslag

In de middag volgden deelnemers diverse workshops, verzorgd door alliantiepartners en organisaties zoals Garage2020, Stichting Regenboogloket en @ease. Het evenement werd afgesloten met een muzikale bijdrage van Romeo Donk van Triple ThreaT.

Dit evenement, dat werd gefinancierd door de gemeente Haarlem, bood een platform voor meer dan 100 professionals uit het onderwijs, waaronder docenten, mentoren en zorgcoördinatoren. Deelnemers gingen geraakt en geïnspireerd naar huis, met nieuwe inzichten en concrete handvatten om bij te dragen aan een toekomst waarin mentale gezondheid op scholen meer aandacht krijgt en jongeren zich gezien en gesteund voelen. Daarnaast meldden verschillende docenten zich aan voor de klankbordgroep, waarmee zij actief willen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de alliantie en haar activiteiten.

Ontmoeting met koningin Máxima

Op 3 november ontmoetten verschillende leden van de alliantie Koningin Máxima op het Haarlem College. Zij is erevoorzitter van MIND Us en bezocht, in gezelschap van staatssecretaris Judith Tielen, Haarlem in het kader van het Leading Locals-netwerk van MIND Us.

Tijdens dit bezoek ging ook programmadirecteur en voorzitter van de alliantie Jessica Belles in gesprek met de koningin en de staatssecretaris. In dit gesprek stond de mentale weerbaarheid van jongeren centraal. Daarbij werd zichtbaar hoe bijzonder en waardevol de Haarlemse aanpak is, waarin onderwijs, zorg, welzijn, cultuur en gemeente samen optrekken om de mentale gezondheid van jongeren duurzaam te versterken.

Tijdens het gesprek werd de koningin uitgenodigd om het Kennisfestival Mentale Gezondheid te bezoeken, waarop zij enthousiast reageerde. Het is eervol en bijzonder dat de alliantie als voorbeeld wordt gezien binnen dit landelijke netwerk.

Nationale Onderwijsbeurs

In 2025 nam Hare Majesteit Koningin Máxima deel aan de workshop 'Maak je eigen gebruiksaanwijzing' van Museum van de Geest, tijdens de Nationale Onderwijsbeurs (NOT). Met haar actieve deelname onderstreepte zij het maatschappelijke belang van mentale gezondheid onder jongeren.

Tijdens de workshop ging de Koningin in gesprek met studenten over persoonlijke eigenschappen en veerkracht. Het programma maakt mentale gezondheid bespreekbaar door jongeren te laten reflecteren op zichzelf en op anderen, vanuit de gedachte dat er voor veel apparaten een handleiding bestaat, maar niet voor het menselijk brein.

De workshop is een van de meest succesvolle educatieve programma's van het museum en sluit nauw aan bij de doelstellingen van MIND Us, waarvan Koningin Máxima erevoorzitter is. Beide organisaties zetten zich in om jongeren te ondersteunen in hun mentale welzijn en het gesprek hierover te normaliseren.

De zichtbaarheid en betrokkenheid van de Koningin droegen bij aan de maatschappelijke impact en landelijke bekendheid van het educatieve aanbod van het museum.

Docentendag op Blue Monday

Op Blue Monday, maandag 20 januari 2025, organiseerde Museum van de Geest in samenwerking met het Van Gogh Museum een inspirerende docentenmiddag over mentale gezondheid in de klas. De bijeenkomst vond plaats in het auditorium van het Van Gogh Museum en was gericht op docenten, mentoren en zorgcoördinatoren uit het voortgezet onderwijs en mbo en is een jaarlijks terugkerend evenement.

Aanleiding voor deze middag was de groeiende mentale druk onder jongeren, die zich uit in stress, angst, eenzaamheid en prestatiedruk. Binnen het onderwijs is het niet altijd eenvoudig om deze thema's bespreekbaar te maken, terwijl de behoefte daaraan groot is. Vanuit de overtuiging dat kunst kan bijdragen aan het openen van gesprekken over mentale gezondheid, werd deze derde editie van de docentenmiddag georganiseerd in samenwerking met partners 113 Zelfmoordpreventie, Luister Eens en KiKiD.

Tijdens de middag stond kennisdeling en uitwisseling centraal. In een afwisselend programma met een plenaire opening, interactieve workshops en presentaties kregen deelnemers concrete handvatten aangereikt om binnen hun eigen onderwijspraktijk met mentale gezondheid aan de slag te gaan. Ook werd ruimte geboden voor ontmoeting, inspiratie en het stellen van vragen.

Samenwerking Reinwardt Academie

In 2025 is er daarnaast een mooie samenwerking geweest tussen de Reinwardt Academie en Museum van de Geest. Zo'n 90 studenten ontwikkelde in november en december in opdracht van het museum een tentoonstellingsconcept voor Muziek en Mentale Gezondheid, die in 2027 op het programma staat in Museum van de Geest | Haarlem.

Directeur Marije Kool en medewerker Kenniscentrum Tom Theeuwen gaven op maandag 3 november 2025 het startschot. Marije Kool: "Als museum geven wij studenten graag de kans om onderzoek te doen op de museumvloer. Zo leren ze rekening te houden met alle aspecten van een tentoonstelling: doelgroep, collectiestukken, veiligheid en aantrekkelijke presentatie. Daarnaast hebben wij als museum weer veel baat bij hun frisse blik en aanvullingen op de inhoud."

Onze projecten in 2025

Museum van de Geest | Lezingen

In 2025 is Museum van de Geest gestart met een nieuw maandelijks lezingenprogramma. Elke vierde donderdag van de maand worden bezoekers uitgenodigd voor een inspirerende avond waarin de complexiteit, diversiteit en veerkracht van de menselijke geest centraal staan. Deze avonden worden georganiseerd in samenwerking met diverse partners zoals Psychologie Magazine, Van Gogh Museum en Zorgbalans. De reeks biedt een podium aan experts, kunstenaars en ervaringsdeskundigen die uiteenlopende thema's verkennen op het gebied van mentale gezondheid, creativiteit, identiteit en zingeving, in lijn met de bredere missie en visie van het museum.

In 2025 bestond de programmering o.a. uit Milou Deelen, Saskia Schepers, Johanna Nolet, Barbara Tammes en Arthur Menko.

Walk & Talk

In het kader van World Mental Health Day organiseerde Museum van de Geest op 11 oktober 2025 de eerste editie van de sponsorloop Walk & Talk. Het evenement vond plaats in en rondom het Haarlemse stadspark De Bolwerken en had als doel om mentale gezondheid bespreekbaar te maken én fondsen te werven voor het museum. De sponsorloop werd geopend door Burgemeester Haarlem Jos Wienen, die het belang van het museum en het thema mentale gezondheid benadrukte: “Museum van de Geest is een verborgen parel waar we meer licht op moeten laten schijnen. Ik ben ontzettend blij dat dit museum mentale gezondheid bespreekbaar maakt. Vooral onder jongeren een actueel en belangrijk thema.”

De actie bleek een groot succes: met ruim 70 deelnemers en meer dan 750 donaties werd een bedrag van ruim €25.000 opgehaald. Dit resultaat weerspiegelt de brede maatschappelijke betrokkenheid bij het thema mentale gezondheid en de steun voor de missie van het museum. De opbrengst wordt ingezet voor de realisatie van toekomstige tentoonstellingen en programma's, waarmee het museum ook in de komende jaren impact blijft maken.

De sponsorloop werd georganiseerd in samenwerking met onder andere studievereniging Kleine Hans en De Jonge Psychiater. Aansluitend vond de Nacht van de Psychiater plaats, een inhoudelijk en cultureel programma waarin psychiaters en kunstenaars zoals Arne Popma en Floortje Scheepers samenkwamen om taboes rondom psychische kwetsbaarheid te doorbreken en nieuwe perspectieven te bieden.

Met Walk & Talk heeft het museum niet alleen financiële steun weten te genereren, maar ook een krachtig signaal afgegeven: mentale gezondheid is een onderwerp dat leeft en waarover gesproken moet blijven worden. Het evenement droeg bij aan zichtbaarheid, betrokkenheid en het versterken van de positie van het museum als platform voor maatschappelijke dialoog.

Vier je dier!

In oktober organiseerde we in Museum van de Geest | Amsterdam *Vier je Dier!* – een ode aan de dieren die ons raken. Deze activiteitenmaand vormde een laagdrempelig en participatief publieksprogramma waarin bezoekers werden uitgenodigd stil te staan bij de betekenis van dieren in hun leven. Als verlengstuk van de tentoonstelling *Animal Therapy* bood deze activiteit ruimte om de vaak onzichtbare, maar essentiële rol van dieren – van geliefde huisdieren tot alledaagse stadsdieren – zichtbaar en voelbaar te maken

Centraal stond een open atelier waarin bezoekers, jong en oud, hun eigen dierlijke muze konden eren door middel van een persoonlijke en creatieve ode. Geïnspireerd door de kunstwerken uit de tentoonstelling werden deelnemers gestimuleerd om intuïtief of juist bedachtzaam hun ervaringen en gevoelens vorm te geven. Hiermee werd niet alleen de verbinding tussen mens en dier benadrukt, maar ook de kracht van kunst als middel tot expressie en reflectie.

Met *Vier je Dier!* wist het museum een breed publiek te betrekken en actief te laten deelnemen aan het inhoudelijke thema van de programmering. De activiteit droeg bij aan bewustwording rondom de emotionele waarde van dieren in het dagelijks leven en versterkte de missie van het museum om bezoekers op een toegankelijke en persoonlijke manier aan het denken te zetten over de menselijke geest en onderlinge verbondenheid.

Vier je dier! werd mede mogelijk gemaakt dankzij financiële bijdragen van Stichting Zadelhoff Cultuur Fonds en familiefonds Charitas.

Skywalk

Begin september zijn twaalf topstukken uit onze Outsider Art-collectie tentoongesteld tijdens de tentoonstelling *Skywalk* op Incheon International Airport in Seoul, Zuid-Korea. Deze tentoonstelling werd georganiseerd op initiatief van Special Arts South Korea, in samenwerking met Museum van de Geest en de Cordaan Outsider Art Gallery.

Naast deze topstukken was er een speciaal gepresenteerde wand voor het Art Poster Project: een beeldende uitwisseling tussen Koreaanse en Nederlandse kunstenaars. De deelnemende kunstenaars lieten zich daarbij wederzijds inspireren door elkaars werk, wat resulteerde in verrassende en vernieuwende kunstwerken.

De tentoonstelling vormde een waardevolle internationale samenwerking die bijdroeg aan de zichtbaarheid en waardering van outsiderkunst en de internationale zichtbaarheid van Museum van de Geest. Wij zijn er trots op dat wij als museum een betekenisvolle bijdrage hebben kunnen leveren aan het onder de aandacht brengen van de betrokken kunstenaars uit onze collectie.

Selfcare season

In oktober en november stond Museum van de Geest | Haarlem voor de tweede keer in het teken van Selfcare Season. In een druk dagelijks leven bood het museumbezoekers de kans om bewust stil te staan bij zichzelf en hun mentale welzijn.

Met het Selfcare Arrangement, ontwikkeld in samenwerking met Happinez, Flow en Psychologie Magazine, combineerden bezoekers hun museumbezoek met een moment van ontspanning. Een bijzonder moment was Selfcare Sunday op 19 oktober 2025, met een exclusieve rondleiding door Irene Smit, founder en creatief directeur Flow Magazine, waarin zelfreflectie en de beleving van de geest centraal stonden.

Kenniscentrum Kunst en zorg

Het Kenniscentrum Kunst en Zorg van Museum van de Geest en Cordaan is in ontwikkeling en krijgt stap voor stap vorm als plek waar kunst, zorg en wetenschap samenkomen. Een belangrijke mijlpaal hierin is de instelling van de bijzondere leerstoel Kunst en Zorg. Sinds 1 september 2024 is Prof. Dr. Tineke Abma benoemd tot bijzonder hoogleraar aan Erasmus Universiteit Rotterdam (Erasmus School of Health Policy & Management). Deze leerstoel is opgezet door het museum samen met Cordaan en vormt een belangrijke basis voor het verder ontwikkelen en onderbouwen van kennis over de rol van kunst in gezondheid en zorg. Op 12 juni 2026 zal Tineke Abma haar Oratie 'The Art of Healing' uitspreken. Vanuit deze groeiende rol werken Museum van de Geest en Cordaan samen met partners zoals Erasmus Universiteit Rotterdam en Leyden Academy on Vitality and Ageing. Samen verkennen zij hoe kunst kan bijdragen aan welzijn en gezondheid, en hoe deze kennis gedeeld en toegepast kan worden in de praktijk.

In 2025 kreeg deze samenwerking concreet vorm tijdens het evenement Arts & Health: Muziek en Dementie van Leyden Academy on Vitality and Aging op 6 en 7 februari 2025 in Museum van de Geest. Tijdens deze twee dagen kwamen zorgprofessionals, onderzoekers en makers samen. Zij deelden kennis en ervaringen over de rol van muziek bij dementie, bijvoorbeeld in het verbeteren van contact en kwaliteit van leven. Ook waren er vertegenwoordigers van gemeenten en de rijksoverheid aanwezig. Hun aanwezigheid liet zien dat dit onderwerp niet alleen in de praktijk speelt, maar ook beleidsmatig aandacht krijgt.

Op 6 oktober 2025 was het museum host van het Kennisfestival Dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie, in het kader van het gelijknamige programma van ZonMw waarvan het museum projectpartner is. Tijdens dit festival wisselden professionals, onderzoekers en beleidsmakers kennis uit over passende dagactiviteiten waar kunst en cultuur een onderdeel van waren. Ook hier waren zowel lokale als landelijke overheden vertegenwoordigd, wat hielp om praktijk en beleid beter met elkaar te verbinden.

Met deze activiteiten bouwt het Kenniscentrum Kunst en Zorg verder aan een netwerk van partners en kennis. Zo draagt het bij aan de missie van het museum om te streven naar een samenleving waar mensen gezien gehoord worden en mee mogen doen. Kunst en Cultuur zijn daarvoor van onschatbare waarde

Bestuur en directie

Samenstelling

Bij de doorstart van Museum van de Geest is eind 2024 besloten over te gaan naar een bestuur en directiemodel in plaats van het Raad van Toezicht model. Met behulp van het externe wervingsbureau VOOR zijn we erin geslaagd een nieuwe directeur te vinden en een goed bestuur.

De nieuwe directeur Marije Kool is in de zomer van 2025 begonnen bij het museum. Het bestuur is verheugd over haar aanstelling. Bestuursvoorzitter Stephan Valk: “Met Marije hebben we een inspirerende en verbindende directeur gevonden die zakelijke en culturele expertise combineert met een groot hart voor de maatschappelijke relevantie van Museum van de Geest.”

Het bestuur in haar nieuwe samenstelling is gestart vanaf 1 april 2025. Op die datum is de Raad van Toezicht afgetreden. Stephan Valk heeft van 1 januari tot en met 31 maart de functie van interim-bestuurder uitgeoefend. De penningmeester is toegetreden tot het bestuur per 1 september.

Ieder bestuurslid heeft een aantal specifieke taken die de directeur en het museum ondersteunen bij activiteiten.

Het bestuur van Museum van de Geest bestaat uit:

Naam	Functie	Nevenfunctie
Stephan Valk (Voorzitter)	Directeur bij Parnassia Groep	• Speciaal gezant ministerie VWS – terugdringen administratieve lasten • Voorzitter RvT Vrije scholen Zuid-Holland • Voorzitter RvC Caleidozorg
Marie-Luce Bree	Oprichter/Eigenaar BureauBree; Strategisch advies en senior (interim & project) management voor de creatieve sector.	• Bestuur (lid) Warme Winkel: Governance & ANBI - De Warme Winkel - • Bestuur (voorzitter) Stichting Goliath: Stichting Goliath Company.info (muziek, organisatie gelieerd aan Paradiso) • Raad van Toezicht (lid) Piano Duo Festival: Contact

		- Pianoduo Festival Amsterdam
Stannie Driessen	Directeur Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (tot 1 maart 2026) Programmadirecteur Erasmus Centrum voor Zorgbestuur (per 1 april 2026)	• Lid Raad van Toezicht Pieter van Foreest • Lid raad van Toezicht De Omslag • Moderator Comenius
Marc Huijbregts	Interim Directeur (voorheen leiding-gevende functies bij onder andere Accenture, Saatchi & Saatchi en diverse internetbedrijven)	
Dilia Leitner	Senior Consultant Strategie, Duurzaamheid en Business Development bij Zilveren Kruis	• Bestuurder Stichting Pensioenfonds Achmea, • Voormalig fractie-voorzitter D66 Haarlem
Yvonne van Popta (penningmeester)	Zakelijk professional in de culturele sector (voorheen zakelijk directeur schouwburg PHIL)	• Lid Raad van Toezicht Stichting Slachthuis • Lid bestuur Stichting Komedie Producties (penningmeester) • Lid bestuur Stichting Konvooi (penningmeester) • Voorzitter bestuur Music For All Foundation
Marith Volp	Directeur Volksgezondheid en Zorg bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Zorg (RIVM).	• Voorzitter FNO programmacommissie Geestkracht (tot april 2025)

Activiteiten van het bestuur

Het jaar 2025 was het eerste jaar van ons reddingsplan. Veel van de activiteiten waren gericht op het verkrijgen van meer opbrengsten en het beperken van de kosten die worden gemaakt.

De taken van de individuele bestuursleden zijn verdeeld. Dit in afstemming met de directeur. De taken zijn gericht op het aangaan van nieuwe en behoud van bestaande externe partners en relaties. Ook vertegenwoordigen bestuursleden het museum in gelieerde stichtingen, namelijk de Willem van Genk stichting en de Heijboer stichting.

Er is veelvuldig contact geweest met de directie en individuele medewerkers van het museum. We hebben regelmatig met hen stil gestaan bij de plannen van de het museum en wat daarvoor nodig is om dit te realiseren.

Wij zijn onder de indruk van de spankracht van het kleine team medewerkers en vrijwilligers die samen na zo'n moeilijke periode er de schouders onder hebben gezet en een prachtig en krachtig jaar 2025 samen hebben gerealiseerd. Hierdoor was en is het mogelijk onze belangrijke boodschap verder te verspreiden en de activiteiten van het museum ook naar 2026 voort te zetten. Graag verwijzen we verder naar de tekst van dit jaarverslag

De formele besluiten waren in 2025 onder andere:

- Vaststelling aangepaste begroting en jaarplan 2025 met de daaronder vallende deelactiviteiten;
- Besluiten wat betreft de liquiditeit van het museum;
- Voorbereiding traject schuldsanering;
- Voorbereiding jaarplan en begroting 2026 inclusief tentoonstellingsbeleid;
- Aan het eind van het eerste redding jaar hebben we gezien de verwachtingen voor 2026 kunnen besluiten de activiteiten voor 2026 voort te zetten;
- Voorgenomen besluit bruikleenovereenkomst Stichting Collectie de Stadshof.

Financiën

Het jaar 2025 stond na het redding jaar 2024 in het teken van een beheerste verdere ontwikkeling van de financiën. Door heel veel inzet is het gelukt het grootste deel van de begrote opbrengsten te realiseren en de kosten te beperken

Het is gelukkig gelukt met een beperkt positief resultaat 2025 af te sluiten

Onze liquiditeitspositie is kwetsbaar. Om duurzaam gezond te worden gaan we in 2026, nu we de activiteiten kunnen doorzetten, in gesprek met onze schuldeisers voor een traject van schuldvermindering.

Voor 2026 is het gelukt een begroting op te stellen met opnieuw een beperkt positief saldo. Een aantal begrote opbrengsten moeten natuurlijk nog worden gerealiseerd. Hiervoor worden veel activiteiten in gang gezet.

We zijn dankbaar voor de ondersteuning door een groot aantal partners van het museum die met hun bijdrage het mogelijk maken onze activiteiten uit te voeren. Het is belangrijk om te zien dat deze relatie gelukkig vaak wederkerig is. Organisaties ervaren zelf ook een direct belang om aandacht te hebben voor de mentale gezondheid en inclusie van hun cliënten en hun medewerkers.

BALANS PER 31 DECEMBER 2025
(na verdeling exploitatiesaldo)

	31-dec-24 x € 1.000	31-dec-25 x € 1.000
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	614	513
Totaal vaste activa	614	513
Vlottende activa		
Winkelvoorraden	28	19
Vorderingen en overlopende activa	324	317
Liquide middelen	4	6
Totaal vlottende activa	356	342
Totaal activa	970	854
PASSIVA		
Eigen vermogen	-2.087	-2.051
Langlopende schulden	696	734
Kortlopende schulden	2.361	2.171
Totaal Passiva	970	854

Staat van baten en lasten over 2025

	2024 x € 1.000	2025 x € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Som der bedrijfsopbrengsten	3.379	2.463
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	1.296	932
Afschrijvingen op materiële vaste activa	160	103
Overige bedrijfskosten	1.809	1.332
Som der bedrijfslasten	3.265	2.368
BEDRIJFSRESULTAAT	114	95
Financiële baten en lasten	-98	-59
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	16	36
Bijzondere lasten	-	-
EXPLOITATIESALDO	16	36
<i>Het exploitatieresultaat is als volgt verdeeld:</i>		
	2024 €	2025 €
Toevoeging/ontrekking Bestemmingsfonds	-	-
Algemene reserve	16	36
	16	36

Founders, partners, zakelijke donateurs, fondsen en sponsors

Arkin (founder)
GGZ InGeest (founder)
GGZ Noord Holland Noord (founder)
Parnassia Groep (founder)

Accara
Agros
Augeo Foundation
Caleido Zorg
Cordaan
Cultuur Fonds
Doopsgezind Predikfonds Haarlem
ELJA Foundation
Fivoor
Roularta Media (Flow en Psychologie Magazine)
Fonds 21
Fundatie van den Santheuvel Sobbe
Gemeente Haarlem
GGNet
GGZ Centraal
GGZ Friesland
GGZ Oost-Brabant
GGZ Rivierduinen
Hartekamp Groep
Hersenstichting
HVO-Querido
Ipse de Bruggen
Kwintes
Leviaan
Letterenfonds
Lister
Mondriaan Fonds
Nederlandse GGZ
PCI Nederland
PGGM
PinkRoccade
Provincie Noord-Holland
Recover2Work
Ri Design
RIBW K/AM
RIBW Overijssel
Ruud en Marga Lapré
Staat van Dienst
Stichting Anne-Bo

Stichting Aviom
Stichting Doen/VriendenLoterij Fonds
Stichting Koningsheide
Stichting Zadelhoff Cultuur Fonds
Vfonds
V.O.S Charitas
VSB Fonds
VWC-BUUV
ZorgBalans

Regenten van Museum van de Geest
Vrienden van Museum van de Geest